

KRONIKA

KALENDARIUM WYDARZEŃ 2023

STYCZEŃ

Od 1 stycznia do Chełma przyłączono do miasta kilkaset hektarów nowych terenów inwestycyjnych, na których powstanie między innymi EuroPark.

Według wyników Narodowego Spisu Powszechnego Lubelszczyzna należy do tych rejonów Polski, które wyludniają się najszybciej. Gminy Chełm i Kamień są jedynymi samorządami ziem chełmskiej, w których w porównaniu do statystyk poprzedniego spisu powszechnego liczba mieszkańców zwiększyła się. W samym Chełmie ubyłoby 10,3% mieszkańców.

Koordynatorem chełmskiej edycji Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy był Automobilklub Chełmski. Koncerty i spotkania odbywały się w dniach 21–29.01 m.in. w Chełmskiej Bibliotece Publicznej, I LO, II LO, IV LO, hali MOSiR, Państwowej Szkole Muzycznej, Radiu Bon Ton, Chełmskim Parku Wodnym, ChDK-u i MDK-u oraz wielu innych lokalizacjach. Całość zbiórki w Chełmie przekroczyła 208 800 zł.

Agnieszka Kruk, była zastępczyni prezydenta Chełma, objęła stanowisko Prezesa Zarządu Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie.

Serwis Perspektywy Press opublikował tegoroczne rankingi liceów i techników. W tym roku dwie szkoły – I Liceum Ogólnokształcące w Chełmie i Zespół Szkół Technicznych, zdobyły srebrną tarczę, a II Liceum Ogólnokształcące brązową.

Zmarł Leszek Borkowski, wieloletni zawodnik Chełmianki oraz trener piłkarzy lokalnych klubów sportowych.

Grupa Chełmskie Morsy powstała w 2012 roku. W tym roku zaprosili chętnych na powitanie Nowego Roku na zalewie w Żółtańcach.

Orszak Trzech Króli przeszedł ulicami miasta już po raz trzynasty.

17–18 stycznia członkowie Agrounii zablokowali drogę w Sielcu i w Chełmie koło zajazdu Trzy Dęby i restauracji McDonald's. Rolnicy protestują w rejonach przygranicznych przeciwko niekontrolowanemu napływowi towarów ukraińskich, które miały znaleźć się w Polsce tranzytem, a zagościły na polskich rynkach, stanowiąc poważną konkurencję dla lokalnego rolnictwa.

Na emeryturę, po 31 latach służby, odszedł inspektor Mariusz Kołtun, Komendant Komendy Miejskiej Policji w Chełmie. Obowiązki przejął młodszy inspektor Marian Pisklak.

Dorota Pietraszewska, położna pracująca na tracie porodowym w chełmskim szpitalu oraz w NZOZ Lekarz, została wybrana najlepszą położną w województwie lubelskim. W rankingu ogólnopolskim została sklasyfikowana na miejscu szóstym prowadzonego od 2014 roku plebiscytu „Położna na medal”.

17.01 odbyło się uroczyste otwarcie nowej komórki Urzędu Miasta Chełm – Centrum Obsługi Inwestora. Dyrektorem COI został Mariusz Rudzki.

Zmarła Bożena Jakubowicz – tancerka, później choreograf Zespołu Pieśni i Tańca Ziemi Chełmskiej.

W Walnym Zgromadzeniu Delegatów Lubelskiej Unii Sportu odznaki za zasługi dla sportu otrzymali Dariusz Kucharski i Dariusz Jabłoński – trenerzy Cementu Gryfa Chełm.

Dziesięć wyzwań fotograficznych pod okiem Maksa Skrzeczkowskiego – laureata Grand Press Photo 2021 w kategorii „Życie codzienne”, animatora kultury, organizatora Kazimierskiej Wiosny Fotograficznej i spotkań Akademia Odkryć Fotograficznych w Lublinie, podjęli chełmianie podczas drugiego Maratonu Odkryć Fotograficznych (21–22 stycznia).

W I Liceum Ogólnokształcącym podsumowano ogólnopolski program Szkolnego Związku Sportowego i Ministerstwa Edukacji i Nauki „Kształcenie animatorów sportu szkolnego” oraz realizowanego w jego ramach kursu „Młodzieżowego Sędziego Sportowego”.

Radni przyjęli sprawozdanie z realizacji Strategii Rozwoju Elektromobilności Miasta Chełm na lata 2020–2029. Do 2023 roku w Chełmie zarejestrowano 31 pojazdów elektrycznych i 148 hybrydowych.

Miasto zerwało umowę z wykonawcą rewitalizacji parku miejskiego ze względu na opieszałość prac.

Nowym dyrektorem Zakładu Karnego w Chełmie został ppłk Dariusz Kossyk.

Firma TAMEX Obiekty Sportowe S.A. z Warszawy jest wykonawcą budowy stadionu lekkoatletycznego przy II LO w Chełmie. Przedsięwzięcie ma kosztować 10 mln zł i zakończyć się w ciągu 8 miesięcy.

Zawodnicy MKS Dragon Chełm wzięli udział w międzynarodowych zawodach pneumatycznych Scopi Cup 2023, które zostały rozegrane w Pilźnie w Czechach. Strzelcy Damian Siedlecki i Paulina Czeryna poprawili swoje rekordy życiowe.

Rafał Kijańczuk, pochodzący z Chełma zawodnik mieszanych sztuk walki, wpisał na swoje konto 12. zwycięstwo w zawodowej karierze podczas gali XTB KSW 78.

Koncert kolęd i pastorałek *Nasze Betlejem* w ChDK w święto Trzech Króli, ponadto w styczniu chełmianie mogli oglądać widowisko muzyczne w wykonaniu Katarzyny Pakosińskiej i grupy Poparzeni Kawą Trzy; spektakl *Molowe przypadki* w wykonaniu Teatru Ziemi Chełmskiej; spektakl *Cudowna terapia*; koncert *Biesiada śląska*; koncert ballad Bułata Okudźawy i Żanny Biczewskiej w wykonaniu Andrzeja Koryckiego i Dominiki Żukowskiej.

Chełmska Biblioteka Publiczna w styczniu zapraszała na spotkania Dyskusyjnego Klubu Książki; Klubu Dobrego Filmu; na wystawę Krzysztofa Weremy *Po obu stronach Białego Nilu*.

Z okazji 160. rocznicy wybuchu powstania styczniowego mieszkańcy Chełma mogli m.in. posłuchać wykładu Zbigniewa Lubaszewskiego w chełmskim muzeum, a także obejrzeć wystawę w Chełmskiej Bibliotece Publicznej i posłuchać prelekcji Magdaleny Mąki (Muzeum Ziemi Chełmskiej).

LUTY

Władze PANS w Chełmie podpisały z przedstawicielami spółki Lubelski Węgiel „Bogdanka” S.A. list intencyjny o współpracy. Dzięki niej uczelnia rozwija kierunki techniczne, w tym: elektrotechnikę, mechanikę i budowę maszyn oraz budownictwo. Współpraca umożliwi zwiększenie i rozwój kadry „Bogdanki”.

W Zespole Szkół Ekonomicznych i Mundurowych im. gen. Władysława Andersa w Chełmie odbyła się akcja poboru krwi. Ilona Godewska razem z uczniami zaangażowała się w projekt Polskiego Czerwonego Krzyża „Nowy model funkcjonowania ruchu honorowego krwiodawstwa – atrakcyjny wolontariat dla dorosłych”.

Jedną z laureatek tegorocznej Gali Bestsellerów Empiku w kategorii literatura young adult została chełmianka Katarzyna Barlińska (P.S; Herytiera; Pizgacz) za książkę *Start a Fire. Runda pierwsza*.

13 lutego odbyło się posiedzenie Rady Działalności Pożytku Publicznego w Chełmie. Przewodniczącą została Agnieszka Filipczuk, prezes Stowarzyszenia 25+ Nasza Przyszłość, zaś wiceprzewodniczącym Krzysztof Opas, wiceprezes Zarządu Oddział PTTK im. Kazimierza Janzykowskiego w Chełmie.

Podczas XXIV Gali Ambasadora Województwa Lubelskiego przyznawano certyfikaty projektu gospodarczego Marka Lubelskie. W gronie 10 firm znalazła się firma Rigel Sylwia Wnuk, czyli chełmska palarnia kawy Light Roast.

W dniach 15–16 lutego w ChBP odbyła się międzynarodowa konferencja „Internacjonalizacja i innowacje szansą rozwoju”. Organizatorami byli: Stowarzyszenie Inicjatywa Obywatelska „Nasz Chełm” oraz prezydent miasta Jakub Banaszek. Spotkanie prezentujące aktualne informacje dotyczące funduszy europejskich na lata 2021–2027 skierowano do przedsiębiorców, organizacji pozarządowych i wszystkich mieszkańców miasta.

Urząd Celno-Skarbowy w Białej Podlaskiej przekazał do Muzeum Ziemi Chełmskiej im. Wiktora Ambroziewicza 14 ikon i 65 puszek do kawy, herbaty i słodczy. Przedmioty datowane są na XIX i XX wiek i pochodzą z przemytu udaremnionego przez Służbę Celno-Skarbową.

W Galerii Pasja odbył się wernisaż wystawy obrazów chełmianina Edwarda Tulikowskiego oraz jego córek, które swoje prace prezentowały obok obrazów ojca.

25–28 stycznia odbywały się Mistrzostwa Świata The Battle of Gladiators! w Czeladzi. W mistrzostwach wziął udział chełmski saunamistrz Radosław Sieraj, który zdobył tytuł wicemistrza świata.

Chełmska Biblioteka Publiczna kontynuuje rozpoczęty w zeszłym roku cykl wykładów „Poznaj historię swojego miasta” oraz „Pasja i Kariera”. O historii Chełma w latach 1944–1990 opowiadał Zygmunt Gardziński, zaś gośćmi drugiego cyklu byli Mariusz Matera i Krzysztof Werema.

W Galerii Atelier otwarto wystawę portretów autorstwa Adama Puławskiego.

W Strzesze u Wojciecha walentynkowy koncert Marka Dyjaka.

Rektor Państwowej Akademii Nauk Stosowanych w Chełmie podpisał list intencyjny o współpracy z Polską Agencją Żeglugi Powietrznej.

26 lutego w hali Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Chełmie odbył się Memoriał Bokser-ski im. Henryka Lewczuka ps. Młot, żołnierza Armii Krajowej oraz członka organizacji Wolność i Niezawisłość. Organizatorem turnieju jest Centrum Sportów Walki Bastion.

Trzech reprezentantów sekcji strzeleckiej Fabryki Sportu brało udział w 15. edycji zawodów Kentaki Open. Turniej w Knyszynie zorganizowano w ramach Polskiej Ligi Strzelectwa Dynamicznego. Kamil Jakóbczak wrócił ze złotem.

Chełmska Szkoła Karate Kyokushin Satori ma już pięć lat. Z tej okazji władze i zawodnicy zorganizowali turniej w Szkole Podstawowej w Żółtańcach. Honorowy patronat nad wydarzeniem objął wójt gminy Chełm Wiesław Kociuba.

W Urzędzie Miasta Chełm odbyło się spotkanie z przedstawicielami Iwano-Frankowska. Dotyczyło ono nawiązania współpracy w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Polska–Ukraina 2021–2027.

Reprezentanci sekcji podnoszenia ciężarów Olimpu Chełm wzięli udział w Memoriale Janusza Kowalczyka w Łukowie. Sebastian Orzeł zdobył złoty medal w dwuboju, zaś Zofia Trocka zdobyła srebro w swojej kategorii wagowej i wiekowej w tej samej konkurencji.

Przekazana przez Urząd Miasta Chełma informacja o planowanym zamknięciu internatów przy IV LO i przy Zespole Szkół Budowlanych i Geodezyjnych spowodowała protesty rodziców uczniów i pracowników placówek. Wsparcie dla komitetów protestacyjnych zadeklarował Związek Nauczycielstwa Polskiego.

W Chadeku wystąpił m.in. Kabaret Skeczów Męczących oraz Teresa Werner.

MARZEC

Piąta edycja biegu terenowego „Hardcorowa Kumowa” zgromadziła na starcie ponad 300 uczestników. W biegu na 30 km tryumfowali Kamil Borowski i Izabela Malinowska, trasę 10 km najszybciej pokonali Łukasz Nestorowicz i Justyna Jagiełło.

8 marca Krwiobus Regionalnego Centrum Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa w Lublinie parkował przed Szkołą Policealną – Medyczne Studium Zawodowe im. Władysławy Szoc w Chełmie w ramach akcji poboru krwi pod hasłem „Oddając krew dajesz kolejną szansę”.

Towarzystwo Jana Karskiego zgłosiło do Rady Miasta Chełm propozycję nazwania jednej z ulic imieniem generała Zdzisława Juliana Starosteckiego, od 2010 roku honorowego obywatela miasta Chełma.

Andrzej Wawryniuk odebrał w Konsulacie Honorowym Ukrainy w Chełmie tytuł doktora *honoris causa* Wołyńskiego Uniwersytetu Narodowego im. Łesi Ukrainki w Łucku. Naukowiec pracował tam w latach 2003–2017. Senat przyznał mu tytuł doktora *honoris causa* już w 2021 roku, jednak ze względu na pandemię koronawirusa i rosyjską agresję na Ukrainę wręczenie honorowej godności akademickiej było możliwe dopiero teraz.

Do rejestru nieruchomych zabytków w woj. lubelskim została wpisana kamienica przy ul. Lubelskiej 30 w Chełmie. W okresie międzywojennym należała ona do Fiszer Lewensztejna. Pod budynkiem znajdują się XIX-wieczne piwnice, będące pozostałością po wcześniejszej zabudowie.

Na rynku wydawniczym pojawiła się nowa publikacja Sebastiana Artymiuka *Autostrada w ciemność*.

Ministerstwo Obrony Narodowej oraz Centralne Wojskowe Centrum Rekrutacji były organizatorami Wojskowych Targów Służby i Pracy w Olsztynie oraz w 15 innych miastach, wśród których znalazł się także Chełm.

Pod koniec lutego na liście bezrobotnych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Chełmie było 5216 osób, z czego 3101 w powiecie, a 2115 w mieście. Stopa bezrobocia w powiecie chełmskim (dane z końca stycznia) wyniosła 16,8%, w mieście jest to 10%.

Zawodnicy cementu Gryf Chełm zdobywali medale podczas Pucharu Polski Kadetek oraz Turnieju Nadziei Olimpijskich Krajów Wyszehradzkich. Złoto do Chełma przywiezły: Alicja Nowosad, Marta Gajowniczek, Olha Padoshyk.

Spotkanie z podróżnikiem i dziennikarzem Przemysławem Kossakowskim zorganizowała Państwowa Akademia Nauk Stosowanych w Chełmie.

W Akademickim Centrum Współpracy Transgranicznej PANS odbyła się konferencja „Smart-City Lab: Sektor publiczny, nauka i biznes dla rozwoju innowacji technologicznej w Polsce”. Zainicjowała ona projekt utworzenia w Chełmie SmartCity Lab – pierwszej w Polsce inicjatywy dla rozwoju nowych technologii. Organizatorami była ITS Polska i PANS w Chełmie pod honorowym patronatem prezydenta Chełma.

Chełmski Klub Podróżnika na spotkaniu w CHBP gościł Andrzeja Hulanickiego, który wspominał festiwal voodoo w Beninie.

Dyrektor Zakładu Karnego w Chełmie, ppłk Dariusz Kossyk, podpisał kolejną umowę dotyczącą zatrudnienia skazanych, tym razem w firmie POMIX reprezentowanej przez Mateusza Tywoniuka.

MPGK modernizuje miejską sieć wodociągową przy ul. Marii Curie-Skłodowskiej, Piaskowej, Kraszewskiego, Rejowieckiej i Kossaka.

Adam Kautsch, nauczyciel ZSEiT, otrzymał I wyróżnienie w ogólnopolskim konkursie „Zawodowiec Roku 2022” w branży spedycyjno-logistycznej, w kategorii spedycja. Konkurs jest inicjatywą Ministerstwa Edukacji i Nauki, Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji oraz KGHM Polska Miedź. Głównym celem jest wyłonienie i nagrodzenie nauczycieli szkół branżowych, policealnych i centrów kształcenia zawodowego, którzy najbardziej angażują się w swoją pracę.

Muzeum Ziemi Chełmskiej im. W. Ambroziewicza w Chełmie gościło studentów historii, socjologii i geografii Uniwersytetu Champollion w Albi (Francja). Wyjazd został zorganizowany przez francuską fundację Yahad – In Unum Polska. W planie wizyty było poznanie historii żydowskiej społeczności Chełma.

Chełmska Biblioteka Publiczna zorganizowała muzyczno-poetycki koncert zatytułowany „Słuchajcie głosu poety...” z okazji Światowego Dnia Poezji. W programie występ zespołu „Demex” z MDK w Chełmie oraz prezentacja poezji w wykonaniu członków Chełmskiej Grupy Poetyckiej „Lubelska 36”.

Dyskusyjny Klub Książki ChBP zapraszał na promocję powieści *Brakujące odpowiedzi* chełmianki Katarzyny Chmiel.

W Galerii „Atelier” Ryszarda Kaczmareckiego wernisaż i spotkanie autorskie z Teresą Chomik-Kazarian. Tym razem tematem prac artystki zostały drzewa.

Spór zbiorowy w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Chełmie trwa od lutego 2022 roku. Mediacje z przedstawicielami magistratu do tej pory nie przyniosły skutku. Władze miasta proponują 250 zł brutto podwyżki wynagrodzeń, pracownicy MOPR domagają się 1500 zł.

Podczas dni otwartych w Państwowej Akademii Nauk Stosowanych odbył się m.in. pokaz symulatora dachowania oraz symulatora wybuchu poduszki powietrznej, pokaz „Symulacje medyczne w zabiegach pielęgniarstwach”, warsztaty w laboratorium chemii oraz stoisko Wojsk Obrony Terytorialnej.

W II Liceum Ogólnokształcącym w Chełmie odbyła się VII edycja Szkolnego Konkursu Talentów „Super Dwójki 2023”. Zwycięzcami finału zostali: Wiktoria Krupa, Aleksandra Tomasik, Martyna Hajduk, Kacper Morlewski.

W Chełmskiej Bibliotece Publicznej im. Marii Pauliny Orsetti w Chełmie odbyło się przedwyborcze spotkanie z Magdaleną Sroką i Michałem Kołodziejczakiem, czyli obecną prezes partii Porozumienie oraz liderem Agrounii.

II Wojewódzki Międzyszkolny Konkurs „Super Spedytor” okazał się udany dla uczniów Zespołu Szkół Energetycznych i Transportowych w Chełmie. W konkursie indywidualnym wygrał Dariusz Karpiński, a trzecie miejsce zdobył Jakub Buczak. W rywalizacji drużynowej zwycięstwo także przypadło ekipie ZSEiT z Chełma.

30 marca porozumienie o współpracy między Chełmem a miastem Fondi we Włoszech podpisali prezydent Jakub Banaszek i burmistrz Beniamino Maschietto.

W Chełmskim Domu Kultury odbył się koncert zespołu Raz Dwa Trzy oraz spektakl *Kobieta idealna*.

KWIECIEŃ

W Bibliotece Pedagogicznej zorganizowano Światowy Dzień Zdrowia. Mieszkańcy Chełma mieli okazję skorzystać z darmowych badań, konsultacji i zabiegów. Przygotowano także pokazy ratownictwa medycznego i lekcję pokazową dla przedszkolaków. Czytelnicy BP mieli okazję także obejrzeć wystawę malarki Urszuli Krzysiak.

W Zespole Szkół Technicznych w Chełmie miał miejsce terenowy pobór krwi. ZST w Chełmie za działania na rzecz krwiodawstwa została już uhonorowana przez Zarząd Główny Polskiego Czerwonego Krzyża. Ocenili on efekty szkoły w przeprowadzonej akcji, przyznając jej I miejsce w Polsce w kategorii Promocja honorowego krwiodawstwa. Szkoła uczestniczy również w 20. edycji Ogólnopolskiego Turnieju Szkół oraz Uczelni Wyższych w Honorowym Krwiodawstwie „Młoda Krew Ratuje Życie”.

Mistrzostwa Europy XPC w Siedlcach przyniosły złoty i srebrny medal zawodniczkom MKS Olimp Martynie i Karolinie Dubij. Złoto w swojej kategorii przywiózł reprezentant Fabryki Sportu Rafał Czajkowski. Także zawodnik Fabryki Sportu Kamil Mirzwa zdobył srebro podczas międzynarodowych zawodów The Big IPSC rozegranych na strzelnicy Bellona-Marynino.

Chełmska Biblioteka Publiczna zaprasza czytelników na koncert literacko-muzyczny ku pamięci Longina Jana Okonia, wykład dr. Jacka Pomiankiewicza *Dzieje więzienia w Chełmie*, tradycyjne już seanse Klubu Dobrego Filmu, spektakl *Komnata czarownic*, spotkanie autorskie z Krystyną Igras.

W nocy 5–6 kwietnia z wizytą w Chełmie gościł Wołodymyr Zełenski, Prezydent Ukrainy. Towarzyszył mu szef rządu Rzeczypospolitej Polskiej – premier Mateusz Morawiecki. Wcześniej prezydent Ukrainy gościł w Warszawie, gdzie spotkał się m.in. z Andrzejem Dudą, Prezydentem Rzeczypospolitej Polskiej. W Chełmie, podczas spotkania zorganizowanego w pałacu Kretzschmarów, prezydent Zełenski w towarzystwie premiera Morawieckiego odznaczył prezydentów

czterech miast, które z wyjątkowym zaangażowaniem pomagały Ukrainie, a także jej obywatelom uciekającym przed koszmarem wojny. Miastom zostały przyznane tytuły Miasta-Ratownika. Wśród wyróżnionych prezydentów znaleźli się: Jakub Banaszek (Chełm), Wojciech Bakun (Przemyśl), Konrad Fijołek (Rzeszów), Krzysztof Żuk (Lublin).

Chełm odwiedziła delegacja Rady Europy na czele z sekretarzem generalną Mariją Pejčinović Burić. Prezydent Jakub Banaszek gościł ją w Urzędzie Miasta Chełm, gdzie były prowadzone rozmowy na temat aktualnej sytuacji Ukrainy i tego, jakie działania pomocowe należałoby dalej wprowadzać w życie.

W Galerii Atelier Ryszarda Karczmarskiego odbyło się pierwsze spotkanie mające na celu zrzeszanie miłośników i sympatyków żeglarstwa. Przyłodek Morskich Opowieści rozpoczął działalność od spotkania z Waldemarem Mieczkowskim, kapitanem „Zawiszy Czarnego”.

W Chadeku wystąpił zespół Rdza; odbył się koncert piosenek Warsa i Szpilmana w wykonaniu artystów Teatru Wielkiego w Poznaniu i Filharmonii Lubelskiej.

W Chełmie odbył się II Kongres Małych i Średnich Miast, zorganizowany przez Związek Miast Polskich, Unię Miasteczek Polskich i Miasto Chełm. Podczas trzech dni kongresu odbyły się panele dotyczące małych i średnich miast w polityce rządu RP, ich potencjału i skutków wojny na Ukrainie. Prelegenci omówili rozwój miejskich obszarów funkcjonalnych oraz odnieśli się do decyzji dotyczących rozwoju miast i lokalnych usług publicznych na podstawie danych. Podjęli też próbę odpowiedzi na pytanie, czy fundusze UE dla małych i średnich miast to modernizacja, czy skok rozwojowy. Gośćmi kongresu byli prezes Rady Ministrów Mateusz Morawiecki i wojewoda lubelski Lech Sprawka.

Do Chełmskiej Biblioteki Publicznej zawitał Wirtualny Teatr Historii „Niepodległa”. Od 19 do 21 kwietnia została udostępniona interaktywna przestrzeń z atrakcjami, takimi jak pokazy VR, hologramy i makiety obrazujące historię Polski czasu pierwszych lat II Rzeczypospolitej.

Adam Puławski, dr hab. nauk humanistycznych, historyk specjalizujący się w stosunkach polsko-żydowskich w okresie II wojny światowej, z zamiłowania malarz i rysownik, prezentował swoje prace w warszawskim Centrum Kultury „Alternatywy” na Ursynowie.

Radosław Dobrowolski, rektor Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, spotkał się z uczniami oraz dyrekcją II Liceum Ogólnokształcącego im. gen. Gustawa Orlicz-Dreszera w Chełmie. Podczas spotkania wspominał lata spędzone w II LO w Chełmie, opowiadał o karierze naukowej oraz wyjeździe na Spitsbergen.

W Chełmskim Domu Kultury odbyła się konferencja Chełmskiego Centrum Ewangelizacji pt. „Twierdza” pod hasłem „Przegrupowanie”. Jest to pierwsza edycja konferencji poświęconej sprawom doświadczania wiary w codzienności. Prelegentami byli: Jacek Weigl, Daniel Wojda, ks. Paweł Gołofit, Marcin Jakimowicz, Michał Nikodem i Marta Miłuska.

W bazylice NNMP koncert Marcina Króla z zespołem. Król to wokalista, gitarzysta i producent muzyczny, kompozytor i wykonawca tzw. muzyki uwielbieniowej.

Podczas Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy można było wylicytować miejsce na chełmskim deptaku. Zamontowane zostały już symboliczne kostki z nazwiskami tegorocznych darczyńców Aleksandry Otkali i Jakuba Szychulca. Aleja darczyńców WOŚP, którzy wylicytowali kawałek deptaka, powstaje niedaleko Technobudu i skrzyżowania ulic Lwowskiej i Popiełuszki. W ubiegłym roku znalazło się tam nazwisko Macieja Wilińskiego i grupy przyjaciół z Sawina.

Magistrat podpisał umowę z nowym wykonawcą prac rewitalizacyjnych w parku miejskim – firmą Daw-Bruk. Szacunkowy koszt zadania to ok. 7 mln zł.

Chełmski Dom Kultury oraz Chór „Hejnał” były organizatorami XXXII Spotkań Chóralnych. Na koncercie zaprezentowały się: Chór Męski Ziemi Biłgorajskiej „Echo” z dyrygentem Pawłem Stelmachem, Chór „Inspirante” z parafii pw. św. Antoniego Padewskiego w Lublinie pod batutą Małgorzaty Świecy, Męski Zespół Wokalny KAIROS z Lublina pod dyрекcją Borysa Somerschafa, Chór „Tarna-Vox” z Tarnawatki wraz z dyrygentką Wiesławą Grabek-Woś, Chór Gminy Kurów z Bogdanem Lipińskim oraz Chór Ziemi Chełmskiej „Hejnał” im. Mieczysława Niedźwieckiego z Chełmskiego Domu Kultury, od lat kierowany przez dyrygentkę Danutę Bałkę-Kozłowską.

Biblioteka Państwowej Akademii Nauk Stosowanych w Chełmie gościła wystawę obrazów dr Joanny Romanowskiej.

Wojciech Pędziński został prezesem Chełmskiego Klubu Karate.

Kilkunastu posłów i senatorów Koalicji Obywatelskiej odwiedziło Lubelszczyznę, by spotkać się z mieszkańcami Chełma, Rejowca, Krasnegostawu i Włodawy. W Chełmie w ramach przedwyborczej kampanii posłowi Krzysztofowi Grabczukowi towarzyszyli Waldy Dzikowski, Joanna Frydrych, Cezary Grabarczyk, Iwona Kozłowska, Paweł Poncyliusz i Jerzy Wcisło.

Zmarł Jacek Solarz, lekarz ginekolog, dyrektor Samodzielnego Publicznego Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego w Chełmie i Samodzielnego Publicznego Szpitala Wojewódzkiego im. Jana Bożego w Lublinie.

Od 17 kwietnia do 12 maja w Bibliotece Pedagogicznej w Chełmie była dostępna wystawa z okazji 60-lecia Urzędu Statystycznego w Lublinie.

Zmarł Kazimierz Żbikowski (1946–2023), polski urzędnik państwowy i samorządowy, inżynier budownictwa, ostatni wicewojewoda chełmski.

Jubileuszowa gala XX Wojewódzkiego Festiwalu Piosenki Anglojęzycznej odbyła się w Chełmskim Domu Kultury. Od wielu lat jest to największy festiwal obcojęzyczny w regionie. Organizatorem jest IV Liceum Ogólnokształcące z Oddziałami Integracyjnymi w Chełmie.

W Zakładzie Karnym w Chełmie wmurowano kamień węgielny pod budowę pawilonu mieszkalnego dla 258 osób wraz z infrastrukturą towarzyszącą. Obecnie w ZK jest miejsce dla 706 osadzonych.

Trzyosobowa drużyna chełmskich uczniów szkół średnich w składzie: Radosław Świdorski, Mikołaj Soja i Miłosz Andryszczuk, zajęła pierwsze miejsce w finale Ogólnopolskiej Olimpiady Wiedzy o Wynalazczości w Nisku.

Sześć reprezentantek Cementu Gryfa Chełm wzięło udział w mistrzostwach Polski junierek w Lublinie. Złote krążki wywalczyły Olha Padoshyk, Alicja Nowosad i Daniela Tkachuk, po srebro sięgnęła Wiktoria Kamela, po brąz Monika Dadas i Nikola Skórska. Te wyniki przełożyły się na pierwsze miejsce Cementu Gryfa Chełm w rywalizacji drużynowej.

MAJ

Kilkadziesiąt starych aut pojawiło się na pl. Niepodległości w Chełmie. Imprezą pod chełmskim „gmachem” Automobilklub Chełmski zainaugurował tegoroczny sezon dla samochodów klasycznych i zabytkowych.

Chór „Rapsodia” z II Liceum Ogólnokształcącego brał udział w festiwalu Cantare Choraliter na Słowacji.

Dzień Godności Osób z Niepełnosprawnością Intellektualną oraz Europejski Dzień Walki z Dyskryminacją Osób Niepełnosprawnych (5 maja) chełmianie obchodzili razem z Pawłem Wdówikiem, pełnomocnikiem rządu do spraw osób z niepełnosprawnościami. Spotkanie z nim poprzedzono sadzeniem Lasu Godności.

Pierwszą edycję konkursu „Jestem Eko”, zorganizowanego przez Instytut Badań Edukacyjnych pod patronatem Ministra Edukacji i Nauki, wygrało koło przyrodnicze ze Szkoły Podstawowej nr 6 im. Ireny Sendlerowej w Chełmie.

W dniach 9–15 maja w Chełmskiej Bibliotece Publicznej odbywał się Festiwal „Chełmskie spotkania z literaturą” i II Chełmskie Targi Książki. Wśród gości imprezy byli m.in.: Katarzyna Bonda, Andrzej Meller, Ilona Łepkowska, Izabela Kuna, Leon Wiśniewski, Anna Seniuk. Polską naukę reprezentował prof. dr hab. Andrzej Buko, Chełmianin Roku 2012.

Chełmska Biblioteka Publiczna realizowała projekt edukacyjno-społeczny „Biblioteka dla Wszystkich. Różni. Równi. Ważni”, w ramach którego odbywały się zajęcia dla dzieci polskich i ukraińskich.

W Chełmskim Domu Kultury spektakl *Klimakterium... i już* autorstwa Elżbiety Jodłowskiej; koncert piosenek Agnieszki Osieckiej w wykonaniu grupy Banda Barbary; spektakl dla dzieci *Świnka Pepa – Wielka Niespodzianka*.

W amfiteatrze Kumowa Dolina wystąpił Ralph Kamiński.

Iwo Borowiec z Cementu Gryf Chełm wywalczył brąz w mistrzostwach Polski kadetów rozgrywanych w ramach Ogólnopolskiej Olimpiady Młodzieży.

Kamil Borowski, reprezentant GKK Peleton Okszów i grupy Chełm Biega, zdobył mistrzostwo podczas Pucharu Polski MTB XCO w Ogrodnickach koło Białegostoku. Zawody były jednocześnie II Memoriałem im. Wiesława Grabka.

Obchody Dnia Strażaka połączone z jubileuszem 130-lecia Straży Pożarnej w Chełmie świętowano 29 maja w Komendzie Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Chełmie. Uroczystości rozpoczęły się odsłonięciem tablicy upamiętniającej mjr. poż. Stefana Fola, komendanta Straży Pożarnej w latach 1929–1944.

Siatkarze ChKS Arka Chełm tegoroczne rozgrywki zakończyli awansem do I ligi, pokonując Spartę Grodzisk Mazowiecki i MCKiS Jaworzno.

W niemieckim Mainburgu odbyły się międzynarodowe zawody w formule FireFit. Z Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Chełmie startował kpt. Rafał Bereza, który zajął miejsce na podium w wielu kategoriach.

Zmarł Franciszek Golik (1926–2023), działacz zaangażowany w działalność Związku Kombatanów Rzeczypospolitej Polskiej i Byłych Więźniów Politycznych, Stowarzyszenia „Pamięć i Nadzieja” oraz Chełmskiej Spółdzielni Mieszkaniowej.

Grafika duszy, taką nazwę nosi wystawa rysunków Artura Grejnera, prezentowana w Cork w MUT Gallery at 46 Grand Parade w Irlandii.

Państwowa Szkoła Muzyczna I i II st. w Chełmie i Towarzystwo Muzyczne były organizatorami Dni Idy Haendel.

Wojewoda lubelski wydał decyzję o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej na 13,5-kilometrowy odcinek północnej obwodnicy Chełma w ciągu drogi S12. Kierowcy wjadą na nią pomiędzy Stołpiem i Janowem, na węzle Chełm Zachód. Drugi z węzłów, Chełm Północ, po-

wstanie w Horodyszczu. Dalej trasa przekroczy rzekę Uherkę i ominie Okszów, gdzie będzie węzeł drogowy Chełm Okszów. Potem przekroczy linię kolejową nr 81 relacji Chełm–Włodawa. Koniec odcinka zaplanowano za węzłem Chełm Wschód, na połączeniu z obecną DK12 w Kolonii Antonin. Zakończenie robót planowane jest w 2025 roku.

Na cmentarzu komunalnym powstanie kolejne kolumbarium z 630 niszami mogącymi pomieścić ponad 2 tysiące urn z prochami zmarłych. Dotychczasowe, liczące 740 nisz, jest już zajęte w całości.

Już po raz piątą Biblioteka Pedagogiczna w Chełmie zorganizowała Otwarte Dyktando Biblioteczne „Spisz się!”. Partnerem wydarzenia była Państwowa Akademia Nauk Stosowanych, a odbyło się ono w ramach XX Ogólnopolskiego Tygodnia Bibliotek.

Z pięcioma medalami i z dwoma pucharami wrócili z Sędziszowa Małopolskiego pięściarze MKS Olimp Chełm.

Postanowieniem z dnia 19 maja 2023 roku Andrzej Duda odznaczył Jakuba Banaszka, prezydenta Chełma, Srebrnym Krzyżem Zasługi za działalność na rzecz samorządu terytorialnego.

Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego im. Józefa Piłsudskiego w Okszowie obchodził stulecie funkcjonowania.

11 medali przywiozły zapaśniczki Cementu Gryf Chełm z XXXI Mistrzostw Polski Seniorów w Sieradzu.

Tancerki Freak Dance Academy zdobyły osiem złotych, osiem srebrnych i pięć brązowych medali podczas warszawskiego Pucharu Polski w Tańcu Sportowym.

Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej zaczyna nową inwestycję. Opracowanie dokumentacji kompostowni odpadów przy ul. Bielawin o wydajności 22 tys. ton na rok przygotowuje firma Green Management Group sp. z o.o.

Szkoła Podstawowa nr 8 im. Bolesława Zygmunta Wirskiego obchodziła 40-lecie istnienia.

CZERWIEC

W dniu 1 czerwca Chełm miał nowego prezydenta. Został nim na jeden dzień Stanisław Kusi – laureat konkursu zorganizowanego przez prezydenta Jakuba Banaszka z okazji Dnia Dziecka.

Agnieszka Rutkowska i Mateusz Drewniak ze Szkoły Podstawowej nr 6 zostali laureatami XII Ogólnopolskiego Konkursu Gramatycznego im. ks. Onufrego Kopczyńskiego.

Zbór Kościoła Chrześcijan Baptystów pożegnał pastora Henryka Skrzypkowskiego kończącego swoją posługę w Chełmie, który pracował tutaj od 1994 roku.

Lubelska Fundacja Wolności podsumowała realizację przedwyborczych obietnic prezydentów Chełma, Zamościa i Białej Podlaskiej. Według wyliczeń na rok przed nowymi wyborami 26% obietnic złożonych przez Jakuba Banaszka zostało spełnionych, 37% jest w trakcie realizacji, 26% wciąż niezrealizowanych, 11% rewizorzy nie byli w stanie zweryfikować. Prezydenci pozostałych miast wypełnili 40% swoich obietnic, ale też składali ich o połowę mniej niż J. Banaszek.

Daniel Krysa z Wydziału Patrolowo-Interwencyjnego Komendy Miejskiej Policji w Chełmie wywalczył dwa srebrne medale w Mistrzostwach Polski Służb Mundurowych w brazylijskim jiu-jitsu.

W Okszwie odbyła się XXV edycja Nadbużańskiego Święta Pszczoły.

W Gali Tańca Rytm 2023 wzięli udział tancerze Chełmskiego Centrum Tańca „Rytm” oraz Uczniowskiego Klubu Sportowego „Rytm”, którzy ponad 150 razy reprezentowali Chełm na turniejach tanecznych w całym kraju.

W Chełmskiej Bibliotece Publicznej odbył się finał I Powiatowego Konkursu Literackiego „Biblionerzy na szóstkę” i „Biblionerzy Junior”, organizowanego przez Szkołę Podstawową nr 6. Biblioteka była także organizatorem spotkania z Teresą Lipowską.

W I LO odbyła się XVIII Debata Oksfordzka. Tym razem tematem głównym była sztuczna inteligencja.

W amfiteatrze Kumowa Dolina odbyły się MotoPiknik i akcja MotoKropla, organizowane m.in. przez Stowarzyszenie Motocyklistów Chełmskich „Niedźwiedzie Wschodu” i Regionalne Centrum Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa.

Głównym trofeum II Ogólnopolskiego Turnieju organizowanego przez Klub Karate Kyokushin Kanku był Puchar Ziemi Chełmskiej.

W powiecie chełmskim od 1 stycznia do 31 marca tego roku zarejestrowano 139 firm i jest to aż o 37,6% więcej niż w pierwszym kwartale ubiegłego roku. W samym mieście w pierwszym kwartale tego roku 128 osób podjęło decyzję o założeniu własnej działalności, co daje 37,6% więcej niż w roku 2022.

Podczas prac budowlanych przy ul. Przechodniej, w miejscu wyjścia z chełmskich podziemi, odkryto wiele ciekawych zabytków archeologicznych świadczących o zachowaniu ciągłości osadniczej od XIII do XX wieku. Na stanowisku znaleziono fragmenty bransolet ze szkła zdobionego, ceramikę z białej gliny, fragmenty budynków z konstrukcją łukową, kafle żeliwne elementy konstrukcji balkonu, monety z XVII i XVIII wieku. Doktor Gołub szacuje liczbę znalezisk na 5000–10 000 sztuk.

W Bibliotece Pedagogicznej w Chełmie wystawa prac Małgorzaty Niborak pt. *Tworzywo*.

Roksana Paralusz, która od lat angażuje się w wolontariat sportowy zarówno w Chełmie, jak i dalszych zakątkach Polski, znalazła się w gronie 25 osób, które wesprą koordynację mistrzostw świata w plażowej piłce ręcznej i siatkówce plażowej w Hiszpanii.

Nowym dyrektorem Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji został Bogusław Kudelski. Zastąpił Jana Konojackiego, któremu, po zwolnieniu z tego stanowiska Krzysztofa Białowicza w 2020 roku, powierzono obowiązki dyrektora.

Muzeum Ziemi Chełmskiej otrzymało dofinansowanie na zakup prac artysty rzeźbiarza Jana Uścimiaka.

W Chełmskiej Bibliotece Publicznej odbył się „Chełmski Dzień Integracji Kulturowej” zorganizowany przez Urząd Miasta z okazji Światowego Dnia Uchodźcy. Biblioteka zapraszała także na wystawę grafik Kazimierza Kawy *Fantazje portretowe* oraz spotkanie z Moniką Korniejuk – autorką bajek.

W Chełmskim Domu Kultury spektakl *Rubinowe gody* w reżyserii Krzysztofa Kędziory; koncert uczniów Chełmskiej Szkoły Rocka; koncert *Polska Sobótka* dla miłośników Zespołu Pieśni i Tańca Ziemi Chełmskiej; cykl letnich koncertów *Muzyczna Skarpa*; kino letnie pod gwiazdami; koncert *Litania wołyńska* i projekcja filmu *Wołyń* w reżyserii Wojciecha Smarzowskiego w ramach obchodów tragicznych wydarzeń na Wołyniu 1943 roku.

Prezydent Jakub Banaszek nie otrzymał wotum zaufania od Rady Miasta. Nie podjęto także uchwały o udzieleniu absolutorium. Uchwałę w sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego wraz ze sprawozdaniem z wykonania budżetu miasta Chełm za 2022 rok podjęto większością głosów.

Rafał Bereza obronił tytuł mistrza Polski, jednocześnie ustanowił rekord życiowy w formule Firefit na Mistrzostwach Polski Firefit we Wrocławiu.

LIPIEC

Przy ul. Pijarskiej otwarto skwer Pamięci Ofiar Rzezi Wołyńskiej. Ma być to miejsce pamięci, pojednania i refleksji nad trudną historią Polski i Ukrainy. W otwarciu uczestniczyli m.in. minister edukacji i nauki Przemysław Czarnek; poseł Anna Dąbrowska-Banaszek i prezydent Jakub Banaszek. W ramach obchodów 80. rocznicy rzezi wołyńskiej chełmskie organizacje i instytucje przygotowały szereg imprez w dniach 8–11 lipca.

Parkrun, powołany do życia w Londynie, obecnie ma ponad 1500 lokalizacji na całym świecie, w tym 87 w Polsce i trzy na Lubelszczyźnie. W Chełmie pierwszy bieg odbył się 30 czerwca 2018 roku, a obecnie biegacze świętowali jubileusz 5-lecia dołączenia do tej światowej inicjatywy.

Właściciele firm z Chełma i regionu, zrzeszeni w Lubelskim Klubie Biznesu, postanowili pomóc miastu partnerskiemu. Władze ukraińskiego Mikołajowa potrzebują samochodów do transportu pomocy humanitarnej, ewakuacji ludzi i udzielania pomocy w nagłych wypadkach poszkodowanym i potrzebującym.

Nowym prezesem Chełmskiego Klubu Sportowego został Grzegorz Stawinoga, który zastąpił na stanowisku Artura Juszcza.

Po ponad dwóch miesiącach od skierowania wniosku do Rady Miasta Chełm Marszałek Województwa Lubelskiego podjął decyzję o zwolnieniu Tomasza Kazimierczaka z funkcji dyrektora Stacji Ratownictwa Medycznego Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Chełmie. Jego obowiązki pełni Emilia Ignatowicz-Steć.

Chełmianka Jadwiga Zawisłak uroczyście świętowała swoje setne urodziny w towarzystwie rodziny i przyjaciół. Przyjęła także odwiedziny przedstawicieli Urzędu Miasta i poseł Anny Dąbrowskiej-Banaszek. Pani Zawisłak była radną miejską kilku kadencji, ławnikiem sądowym, a także ponad 50 lat członkinią różnych chórów parafialnych.

Civis Universi, czyli Adrian Mamelka – producent i wokalista, nagrał w Chełmie teledysk do utworu *Trudny*.

Edyta Kister wyróżniona w akcji „Doceniamy! Dziękujemy!” tygodnika „Nowy Tydzień” i Stowarzyszenia Werwa. Kister jest założycielką Hospicjum Starego Psa, wieloletnią wolontariuszką organizacji opiekujących się zwierzętami oraz malarką.

Szkoła Podstawowa nr 1 pożegnała odchodzącą na emeryturę dyrektorkę Grażynę Ceterę, która zarządzała placówką od 25 lat. Na stanowisku zastąpi ją Magdalena Nowakowska.

Zmiana na stanowisku dyrektora chełmskiego Młodzieżowego Domu Kultury. Joannę Wilkołaską zastąpił Jacek Gumieny.

Po 40 latach pracy na stanowisku wiceprezesa i prezesa Spółdzielni Mleczarskiej „Bieluch” Janusz Mojak odchodzi na emeryturę. Obowiązki prezesa od października obejmie Paweł Rysak.

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Krakowie podała wyniki tegorocznych matur. Zdawalność w Chełmie wyniosła 95%. To wynik lepszy od średniej krajowej i wojewódzkiej, a także lepszy niż zeszłoroczny. W I LO maturę zdało 100% uczniów.

Poczta Polska w serii „Piękno Polski” zamieściła znaczek ze zdjęciem sanktuarium na Górze Chełmskiej.

Chełmscy policjanci obchodzili 104. rocznicę powołania Policji Państwowej. Odbył się uroczysty apel na placu przed komendą oraz nastąpiło wręczenie nagród i nominacji.

12 lipca w chełmskim więzieniu obchodzono Święto Służby Więziennej.

Trzy lata po przyznaniu środków Polski Fundusz Rozwoju domaga się od Chełmskiego Domu Kultury zwrotu dotacji otrzymanej w ramach tarczy antykryzysowej wprowadzonej w związku z pandemią koronawirusa. CHDK nie jest jedyną instytucją kulturalną w Polsce, którą PFR postawił w takiej sytuacji. Niewykluczone, że kwestię roszczeń funduszu będzie rozwiązywać sąd.

W ramach „Muzycznej skarpy” wystąpili: zespół zGRAny Band, Eclectic Music, Kuźnia Tomasza.

SIERPIEŃ

Trzecia edycja wydarzenia Tour de Konstytucja pod nazwą „Głosuj na Polskę”, organizowanego przez Fundację Kongres Obywatelskich Ruchów Demokratycznych na chełmskim deptaku.

W Chełmskim Domu Kultury koncert *Godzina W* w 79. rocznicę wybuchu powstania warszawskiego. W ramach „Muzycznej skarpy” wystąpili Adam Szabat, Yaroo – Jarek Lackowski. W Kummowej Dolinie koncert Kabaretu Moralnego Niepokoju oraz Bryskiej – Gabrieli Nowak-Skyrpan.

Podczas Dni Chełma (12–13.08) wystąpił zespół Wilki wraz z Robertem Gawlińskim, zespół Łzy oraz wielu lokalnych artystów. Imprezie towarzyszył kiermasz, prezentacje sportowe i inne atrakcje.

Zmarł kanonik Kapituły Chełmskiej ks. Józef Rychter (1956–2023). Był proboszczem w Ratozynie, wcześniej posługiwał w parafiach powiatu chełmskiego i krasnostawskiego.

Józefa Dynysiuk obchodziła setne urodziny.

Zespół Socjoterapii przy ul. Czarnieckiego, będący częścią Zespołu Wychowania i Pomocy Psychologiczno-Pedagogicznej nr 1, zakończył działalność z końcem sierpnia z powodu ujednolicenia pracy chełmskich poradni zarządzanej przez Departament Oświaty UM.

Rewitalizacja pl. dr. Edwarda Łuczowskiego przyniosła archeologom wiele znalezisk, które pozwoliły wyodrębnić dwa charakterystyczne okresy osadnictwa: XIII–XIV wiek oraz XVI–XVII wiek.

W chełmskim parku Polan odbył się piknik zorganizowany przez partię Prawo i Sprawiedliwość. Główny punkt rekreacyjnego spotkania stanowiło przemówienie prezesa partii Jarosława Kaczyńskiego, który mówił o najbliższych wyborach parlamentarnych i o planie dla Polski.

Rafał Bereza zdobył mistrzostwo podczas berlińskich zawodów Firefighter Combat Challenge oraz złoto podczas zawodów Toughest Firefighter Challenge w Płocku.

Kolejną laureatką akcji „Doceniamy! Dziękujemy!” „Nowego Tygodnia” i Stowarzyszenia We-rwa została Barbara Basa, pielęgniarka z chełmskiego szpitala. Kwiaty od kwiaciarni Małgońka

dostała nie za spektakularną akcję, lecz za codzienny trud i nieustającą życzliwość oraz pomoc pacjentom pediatrii.

Według statystyk Chełmskich Linii Autobusowych najczęściej użytkowaną linią autobusową jest „jedyńka” – z Dyrekcji Dolnej. Najwięcej wsiadających jest na przystankach „pod Gmachem” – ul. 11 Listopada; „przy Dworcu PKS” – ul. Armii Krajowej; „przy szpitalu” – ul. Szpitalna. Liczba pasażerów wzrosła o 6% w stosunku do ubiegłego roku.

Według raportu o stanie miasta za 2022 rok spółki Chełmski Klub Sportowy i Chełmski Park Wodny i Targowiska Miejskie zakończyły miniony rok z dużymi stratami. Największy zysk wypracowało MPKG – 2,3 mln zł.

Według Indeksu Zdrowych Miast, opracowywanego przez Szkołę Główną Handlową w Warszawie, Fundację GAP i Grupę LUX MED, Chełm zajął 10. miejsce w kategorii „Edukacja” i 6. miejsce w kategorii „Infrastruktura” w zestawieniu 66 miast na prawach powiatu. W pozostałych sześciu kategoriach miasto znalazło się poza pierwszą dziesiątką.

Nowym dyrektorem Zakładu Karnego w Chełmie został ppłk Damian Knap, jego zastępcą – ppłk Dariusz Bochyński.

Ekspertyza naukowców z UMCS wykazała w Chełmskich Podziemiach Kredowych obecność 12 gatunków żywych organizmów. W podziemiach żyje 9 gatunków glonów i 3 gatunki mchów.

Podczas Motor Show, organizowany przez Automobilklub Chełmski, na deptaku można było podziwiać wyjątkowe auta i motocykle prezentowane m.in. przez Stowarzyszenie Motocyklistów Chełmskich „Niedźwiedzie Wschodu” i Stowarzyszenie Rozwoju Turystyki Terenowej „Terenowe Niedźwiedzie”.

Komitet społeczny „Aglomeracja Chełm przeciw spalarni” wystosowała petycję do Rady Miasta, sprzeciwiając się budowie przez firmę Emka S.A. spalarni odpadów medycznych i weterynaryjnych przy ul. Towarowej, w bliskiej odległości od budynków mieszkalnych. Już na wrześniowym posiedzeniu Rada Miasta zadecydowała, że przychyli się do petycji komitetu społecznego, jednakże ostateczna decyzja o dopuszczeniu inwestycji do realizacji należy do dyrektora departamentu komunalnego.

Zmarł Robert Koszuta (1972–2023), prezes firmy Obst S.A., właściciel sklepu ze zdrową żywnością, współzałożyciel kawiarni Prosto na Krzywej.

Eksperci Rankomat.pl przygotowali listę 84 miast w Polsce i porównali, ile kolizji i wypadków przypadło na 1000 mieszkańców. W roku 2022 w Chełmie doszło do 1023 kolizji i wypadków, na 1000 mieszkańców to 18,7 zdarzeń drogowych. Wynik ten umieścił Chełm na 2. miejscu zestawienia najbardziej kolizyjnych i niebezpiecznych miast w Polsce.

29 sierpnia przez powiat chełmski przeszła nawałnica. Burzom towarzyszył silny wiatr, który zrywał linie energetyczne uszkadzał dachy i łamał drzewa. W Chełmie na skutek zerwania linii energetycznych prądu nie miało ok. 4000 osób. W całym województwie lubelskim odnotowano ponad 400 interwencji straży pożarnej.

WRZESIEŃ

Amfiteatr Kumowa Dolina był areną pierwszej edycji gali MMA BASTION Fight Night, której organizatorem było Centrum Sportów Wielki Bastion w Chełmie, a głównym celem – promowanie sportów walki w regionie. We wrześniu zwolennicy tego sportu mieli okazję obejrzeć tak-

że galę MMA Babilon, na której główną walką wieczoru był pojedynek Tymoteusza Łopaczyka i Marka Jakimowicza.

Chełmski Dom Kultury we współpracy ze Stowarzyszeniem Area Artis zorganizował Festiwal Muzyki Rozrywkowej Dwudziestolecia Międzywojennego Retro Fest. Dla chełmian ChDK przygotował także spektakle „Cyrkoprzestrzeni”.

Tysiące wiernych wzięło udział w uroczystościach odpustowych (7–8 września) w parafii Narodzenia Najświętszej Marii Panny w Chełmie. Przewodniczył im abp Józef Michalik oraz biskupi: Mieczysław Cisło, Józef Wróbel i Adam Bab.

Zbiórka krwi w siedzibie Zespołu Szkół Ekonomicznych i Mundurowych w Chełmie. Szkoła organizuje tę akcję z Wojskowym Centrum Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa.

W Kumowej Dolinie impreza z cyklu Polska Noc Kabaretowa oraz występ Agnieszki Chylińskiej; w Chełmskim Domu Kultury m.in. spektakl *Drzewo życzeń*.

W Chełmskiej Bibliotece Publicznej odbyło się spotkanie otwarte z marszałek Sejmu Elżbietą Witek. Chełmianie w bibliotece mogli spotkać się także z ministrem edukacji i nauki Przemysławem Czarńskim.

Dla swoich czytelników CHBP przygotowała wystawę kolaży Beaty Rottau-Pawelczyk oraz rysunków Artura Grejnera. Odbył się tam także koncert charytatywny dla Ukrainy, zorganizowany przez Hufiec ZHP Chełm, oraz cykl spotkań w ramach projektu „Chełmskie Spotkania z Literaturą” – we wrześniu o Wisławie Szymborskiej opowiadali młodym czytelnikom Michał i Joanna Rusinek.

Muzeum Ziemi Chełmskiej prezentowało wypożyczone z Epicentrum Art Galery akwaforty Salvadora Dalego z cyklu „Tristan i Izolda”.

Pierwsza odsłona Seniorady Chełmskiej odbyła się na skarpie przy Chełmskim Domu Kultury. W programie imprezy przegląd twórczości artystycznej i praktycznej oraz potańcówka.

W restauracji Dumka wystawa rysunków młodego artysty Illii Novakova chorującego na autyzm.

Biblioteka Pedagogiczna gościła ekspozycję prac Urszuli Mazurek *Trzy – Czarne na białym*, a także prezentowała wystawę *Rodzina Ulmów wśród Sprawiedliwych*.

Zakupione przez Światową Organizację Zdrowia cztery respiratory zastąpią wyeksploatowane urządzenia w ambulansach w Chełmie, Krasnymstawie i Włodawie.

Mieszkańców miasta zaniepokoił fakt, że prezydent Jakub Banaszek jest w trakcie robienia aplikacji adwokackiej. Prawne konsekwencje takiego stanu rzeczy są takie, że prezydent nie może podejmować decyzji administracyjnych. Podejmuje je sekretarz miasta lub dyrektorzy konkretnych departamentów, w zależności od zakresu spraw.

Starsza posterunkowa Katarzyna Gadzała z Komendy Miejskiej Policji w Chełmie to kolejna laureatka akcji „Nowego Tygodnia” i Stowarzyszenia Werwa „Doceniamy! Dziękujemy!”. Posterunkowa za zatrzymanie na gorącym uczynku sprawcy rozboju na 76-latku i udzielenie ofierze pierwszej pomocy została odznaczona Medalem im. podkomisarza Andrzeja Struja, a od redakcji „Nowego Tygodnia” i Werwy dostała bukiet kwiatów.

Pracownicy Urzędu Miasta przegapili termin wysyłania dokumentacji projektu drogowego, czego konsekwencją była utrata 3,5 mln zł dotacji z rządowego programu.

Na chełmskim deptaku odbył się happening członków organizacji Generacja Plus.

Kamil Jakóbczak, reprezentant sekcji strzeleckiej Fabryki Sportu, wrócił ze złotym medalem z litewskich zawodów Armatus Šaudykla Open Level 3, które były jednocześnie Pucharem Litwy.

Mieszkańcy osiedla Dyrekcja, Rejowiecka, Okszów, Rampa Brzeska uskarżają się na uporczywy odór utrudniający życie. Fala nieprzyjemnego zapachu sporadycznie docierała do centrum miasta, a nawet na osiedle Zachód. Pierwszym podejrzanym była oczyszczalnia ścieków MPKG, lecz prezydent Banaszek w swoich mediach społecznościowych wykluczył oczyszczalnię i zapowiedział kontrolę.

Oficjalnie zainaugurowano budowę biurowca na placu po byłym dworcu PKS. Akt erekcyjny projektu „Fabryka” został podpisany i wmurowany przez przedstawicieli władz miasta, województwa, agencji rządowych i polityków. Oprócz nowoczesnego biurowca powstanie tam także wiata przystankowa na pięć stanowisk autobusowych.

Dyrektorki ośmiu szkół miejskich odebrały promesy na budowę boisk wielofunkcyjnych z zadaszeniami. Każda placówka otrzyma ponad 2 mln zł z ministerialnego programu „Olimpia” realizowanego przez Ministerstwo Sportu i Turystyki.

Zmarł Eugeniusz Ujas (1936–2023), polski prawnik, adwokat, poseł na Sejm X kadencji z okręgu chełmskiego z ramienia Komitetu Obywatelskiego. W 1991 roku wycofał się z działalności politycznej na rzecz praktyki we własnej kancelarii adwokackiej w Chełmie.

Chełmianin Mateusz Dziedzic wystąpił w drugim odcinku 12. sezonu programu „Top Model”.

Urząd Miasta Chełm przeniósł Wydział Gospodarki Odpadami Komunalnymi z ul. Mickiewicza 32A oraz Wydział Infrastruktury Komunalnej i Ochrony Środowiska z ul. Obłoińskiej 20. Nowy adres obu wydziałów to obecnie ul. Wołyńska 57C.

Sponsorem tytularnym drużyny siatkarskiej Arka Chełm została firma Lubelski Węgiel „Bogdanka” S.A.

Kapitan Rafał Bereza z Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Chełmie zakończył zwycięstwem mistrzostwa Europy w Niemczech w formule Firefit. Tydzień później został mistrzem świata na mistrzostwach świata w Kanadzie.

Odbyła się X edycja Parafiady Rodzinnej organizowanej przez parafię rzymskokatolicką pw. Świętej Rodziny w Chełmie.

Na początku roku miasto Chełm powiększyło się o 400 ha terenów przeznaczonych na inwestycje, który to grunt do tej pory znajdował się w granicach administracyjnych gminy Chełm. Zmiana ta nie spotkała się z przychylnością władz gminy, czemu wielokrotnie dawał wyraz wójt gminy, Wiesław Kociuba, w publicznych wypowiedziach. Miasto i gmina zdecydowały się na przeprowadzenie konsultacji społecznych, w których mieszkańcy obu jednostek administracyjnych mogli wyrazić swoje zdanie. Mieszkańcy Chełma opowiedzieli się za pozostawieniem spornych terenów w obrębie miasta, mieszkańcy gminy mieli odmienny pogląd. Decyzja ostateczna zależy teraz od Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Oddany do użytku po rewitalizacji park miejski przy Kamenie otrzymał nazwę Park Miejski im. Unii Europejskiej.

Na ul. Kąpieliskowej przy mostku nad Uherką odbył się Charytatywny Wyścig Kaczek oraz bieg Chełmskie Anioły w Piżamach w parku Miejskim. W części artystycznej zaśpiewał Adam Białowiejski. Dochód z imprezy przeznaczono na działania charytatywne i statutową działalność Stowarzyszenia Werwa.

Na lotnisku Państwowej Akademii Nauk Stosowanych odbyły się 66 Samolotowe Mistrzostwa Polski w Lataniu Precyzyjnym Seniorów oraz 52 Samolotowe Mistrzostwa Polski w Lataniu Precyzyjnym Juniorów.

Tytułem Chełmianina Roku 2022 został uhonorowany Mariusz Marcyniak, kapitan drużyny siatkarskiej Bogdanka Arka Chełm. Wyróżnienie z rąk prezydenta Jakuba Banaszka otrzymał podczas meczu Arki z drużyną Chrobry Głogów.

Państwowa Szkoła Muzyczna I i II stopnia zapraszała na recital fortepianowy Sławomira Dobrzańskiego w ramach cyklu „Wieczory u Idy”.

Podczas uroczystej Gali Chełmskich Niedźwiedzi Biznesu 2022 honorowe tytuły i statuetki przyznano m.in.: Biznesmen Roku – Arkadiusz Tofil (właściciel firmy Aza-Tech Sp. z o.o.); Super Niedźwiedź Biznesu Jacek i Mirosław Kozak (Kozak S.C.); Ambasador Biznesu – Państwowa Akademia Nauk Stosowanych w Chełmie; Kobieta Sukcesu – Kinga Stachniuk (właścicielka salonów Stachniuk Super Optyk); Firma Mikro – Daw-Bruk Bis Sp. z o.o.; Firma Mała i Średnia – Spółem Chełm Sp. z o.o.; Dobroczyńca Roku – Katarzyna Rot. Gwiazdą części rozrywkowej był Robert Rozmus – śpiewający aktor.

Najnowsza „Prognoza dla ludności na lata 2023–2060” Głównego Urzędu Statystycznego zakłada, że liczba chełmian będzie systematycznie malała. Obecnie miasto liczy 57 tys. mieszkańców, w 2060 roku ma ich być tylko 32 tys. Według prognozy w 2060 roku na świat w Chełmie przyjdzie 150 dzieci, zaś 693 osoby umrze.

PAŹDZIERNIK

W Chełmskim Domu Kultury spektakl historyczny *Zapora. Nigdy się nie poddamy*; spektakl *Najśłodszy owoc*; komedia *Dogadź moją żonę*; stand-up Daniela Midasa; koncert Starego Dobrego Małżeństwa; program *Trudne dzieciństwo* w wykonaniu Wojciecha Cejrowskiego.

Na koncercie domowym w Żółtańcach wystąpił Sam Alty – nowozelandzki kompozytor, piosenkarz i autor tekstów, a także jazzmani Alan Wykpisz i Sławek Pezda.

Niemale zainteresowanie wywołała rekonstrukcja historyczna „Wolności oddać nie umiem – wspomnienia ze stanu wojennego”, w której wzięli udział członkowie grupy Milicja.info, uczniowie ZSEiT i I LO, a także bibliotekarze Chełmskiej Biblioteki Publicznej. Wydarzenie odbyło się w parku Czytelnika. „Wolności oddać nie umiem” to także tytuł konferencji historycznej, w której wzięli udział uczestnicy opozycji antykomunistycznej: Beata Lipczyńska, ks. Henryk Suchodolski, Barbara Szubert i Eugeniusz Wilkowski.

Chełmska Biblioteka Publiczna była miejscem rozgrywek PGE Nowy Poziom Polskiej Ligi Esportowej. To pierwsza w Polsce sieć regionalnych rozgrywek edukacyjno-esportowych na poziomie graczy amatorów. W bibliotece można było w tym miesiącu spotkać się także z ks. Tadeuszem Isakowiczem-Zaleskim oraz z aktorką Anną Dymną, a także obejrzeć wystawę prac artystycznych Arkadiusza Stańczykowskiego.

W parku Miejskim odbyła się konferencja prasowa ministra aktywów państwowych Jacka Sasina. Uczestniczyli w niej samorządowcy związani ze strukturami PiS oraz kandydaci do Sejmu – Ryszard Madziar i Kamila Grzywaczewska.

Na cmentarzu komunalnym w Chełmie odsłonięto tablicę pamiątkową na grobie ppor. Wacława Bednarczyka (1914–2003), żołnierza wojny obronnej 1939 roku oraz walk pod Mokrą.

Szkolny Związek Sportowy w Chełmie obchodził 70-lecie istnienia.

Na XI Chełmskiej Gali Piłkarskiej wręczono nagrody dla działaczy klubowych i zawodników piłkarskich z regionu.

Prezydent Jakub Banaszek oraz minister kultury i dziedzictwa narodowego Piotr Gliński podpisali list intencyjny w sprawie powstania Muzeum Pamięci Ofiar Rzezi Wołyńskiej i Centrum Prawdy i Pojednania im. Lecha Kaczyńskiego.

Prezydent Jakub Banaszek i minister sportu i turystyki Kamil Bortniczuk podpisali umowę na budowę Lubelskiego Centrum Piłki Nożnej w Chełmie.

Miasto Chełm pozyskało 40 mln zł z Programu Inwestycji Strategicznych na miejski monitoring, przebudowę deptaka i dróg odchodzących od pl. Łuczowskiego oraz na utworzenie HUB-u Technologicznego przy ul. gen. Gustawa Orlicz-Dreszera.

Muzeum Ziemi Chełmskiej otworzyło wystawę obrazującą początki osiedla Dyrekcja w 95. rocznicę wmurowania kamienia węgielnego pod gmach Dyrekcji Kolei Państwowych. Wystawie towarzyszy bogaty katalog przygotowany przez Magdalenę Mąkę.

Podczas wojewódzkich obchodów Dnia Edukacji Narodowej wręczono odznaczenia państwowe, resortowe, nagrody Ministra Edukacji Narodowej oraz Lubelskiego Kuratora Oświaty.

PANS oficjalnie otworzyła Laboratorium Wielośrodowiskowego Zautomatyzowanego Systemu Zarządzania Kryzysowego SZK JAŚMIN. Zainteresowani mogli wybrać się na Wojskowe Dni Otwarte zorganizowane przez Wojskowe Centrum Rekrutacji we współpracy z PANS.

Członkowie Rotary Club Chełm wsparli Stowarzyszenie Hospicjum Domowe im. ks. K. Malinowskiego kwotą 10 tys. zł z przeznaczeniem na zakup sprzętu do środowiskowej wypożyczalni sprzętu medyczno-rehabilitacyjnego.

Na terenie byłego dworca PKS podczas prac budowlanych odsłonięto 19 pochówków nowożytnych i jeden pradziejowy. Intrygujące jest, że o istnieniu cmentarza w tym miejscu nie wspominają archiwalia ani źródła kartograficzne.

Profesor Andrzej Wawryniuk został nagrodzony przez Stowarzyszenie Historyków Wojskowości specjalnym dyplomem za monografię *Droga do chwały. Młodość i krąg rodzinny Tadeusza Kościuszki*. Wyróżnienie wręczono na XVI Forum Historyków Wojskowości. Wcześniej publikację tę nagrodzono dyplomem przez Ministra Edukacji i Nauki oraz medalem przez Stowarzyszenie Inżynierów Polskich w Kanadzie.

Fundacja For You Burek otworzyła kawiarnię Café Kot na ul. Lwowskiej 1. Można w niej napić się kawy, zjeść ciastko oraz pogłaskać mieszkające tam i czekające na adopcję koty.

Podczas briefingu prasowego wiceminister Paweł Wdówik przekazał informację o środkach na powstanie nowych centrów opiekuńczo-mieszkalnych w 23 miejscowościach. Jednym z nich jest Chełm, w którym centrum zaplanowano na ul. Browarnej. Prezydent J. Banaszek potwierdził, że miasto otrzymało 3 mln zł na realizację tej inwestycji.

15 października odbyło się głosowanie w wyborach do Sejmu i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej. W Chełmie uprawnionych do głosowania było 45 531 mieszkańców, a frekwencja wyniosła 68,92%. Najwięcej głosów zdobył Komitet Wyborczy Prawo i Sprawiedliwość (39,4%). Na KKW Koalicja Obywatelska głosowało 31,29% głosujących, KKW Trzecia Droga zdobyła poparcie 10,71%, KW Nowa Lewica – 7,49%, KW Konfederacja Wolność i Niepodległość – 6,72%, KW Polska Jest Jedna – 2,17%, KW Bezpartyjni Samorządowcy – 1,71%, KW Wyborców Ruchu Dobrobytu i Pokoju – 0,27%. W okręgu nr 7 wybrano 12 posłów: Mariusza Kamińskiego, Jaro-

sława Sachajko, Tomasz Zielińskiego, Sławomira Zawislaka, Marcina Romanowskiego, Annę Dąbrowską-Banaszek, Dariusza Stefaniuka, Krzysztofa Grabczuka, Małgorzatę Gromadzką, Wiesława Różyńskiego, Sławomira Ćwika, Witolda Tumanowicza.

W wyborach do Senatu RP w okręgu wyborczym nr 18 (obejmującym m.in. Chełm) do głosowania było uprawnionych 118 791 osób, w głosowaniu wzięło udział 118 250 osób. Senatorem wybrano Józefa Zajęca, który uzyskał 43,97% poparcia.

Podczas wyborów do Sejmu i Senatu można było wziąć udział w ogólnokrajowym referendum. Frekwencja krajowa wyniosła 40,91%, w związku z czym uznano je za niewiążące.

W Bibliotece Pedagogicznej wystawa *(Nie)poważna Szymborska*.

LISTOPAD

W Bibliotece Pedagogicznej w Chełmie czwarta odsłona Zaduszek Literackich – imprezy promującej twórczość nieżyjących już poetów i pisarzy z naszego regionu, a także wystawa malarstwa Urszuli Krzysiak *Mojemu miastu*.

Kwesta na chełmskich cmentarzach powraca po czterech latach nieobecności. Organizatorem zbiórki funduszy na renowację zabytkowych pomników zostało Stowarzyszenie Werwa z chełmskim Oddziałem PTTK. Tegoroczna zbiórka przyniosła kwotę 17 659 zł 14 gr.

W ChDK koncert *Niepodległa*; spektakl *Kiedy kota nie ma...* Chełmskie Zaduszki Jazzowe – gwiazdą koncertu był Grzegorz Masłowski Quartet; koncert Grupy MoCarta; koncert *Hannah znaczy Łaska* w wykonaniu Chadek Gospel Choir. Koncert akustyczny zespołu Big Cyc; spektakl taneczno-baletowy *Dziadek do orzechów*.

Stacja Ratownictwa Medycznego w Chełmie przekazała dwa ambulanse do ukraińskich szpitali z terenów objętych działaniami wojennymi.

Fabian Nafalski reprezentujący Chełmską Szkołę Karate Kyokushin Satori na Mistrzostwach Polski Open oraz Juniorów Młodszych we Wrocławiu zdobył tytuł mistrza Polski.

W ramach Budżetu Obywatelskiego na osiedlu Cementownia wysadzono ponad 1800 iglaków. Niestety większość nasadzeń została ukradzioną...

Radni zapoznali się z prezentacją na temat Strategii Marki i Promocji Miasta Chełm. Wykonawcą projektu jest konsorcjum spółek Instytut Badawczy IPC i MOOQ z Wrocławia. Nowy wizerunek miasta opiera się na hasle „Chełm – miasto wielu opowieści”, a rok 2024 przeznaczono na wykonanie prac przygotowawczych i rozpoczęcie nowego pozycjonowania marki „Chełm”.

Szymon Szymonowicz (Cement Gryf Chełm) został brązowym medalistą Mistrzostw Świata U23 w Tiranie.

Dwa złote medale przywieźli zawodnicy Centrum Sportów Walki Bastion w Chełmie Kordian Kułaga i Alan Kubajka z I Memoriału Grzegorza Skrzecza w Warszawie.

Odbył się literacko-muzyczny koncert domowy w Żółtańcach w wykonaniu Wawrzyńca Dąbrowskiego, muzycznej publiczności znanego jako Henry No Hurry.

W ramach Budżetu Obywatelskiego w mieście zamontowano systemy pomiarowe przekazujące stan powietrza w różnych rejonach Chełma poprzez 8 sensorów. W aplikacji oraz na stronie internetowej można zapoznać się z aktualnym stanem miejskiego powietrza.

Radna Edyta Rożek zrezygnowała z funkcji przewodniczącej Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności po przeniesieniu tegoż ze struktur Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie pod zwierzchność Urzędu Miasta Chełm. Na zwolnione przez radną stanowisko prezydent powołał Joannę Malinowską.

Blisko 200 osób wzięło udział w VII Chełmskim Biegu Niepodległości. Na dystansie 10 km jako pierwsi przybiegli Izabela Malinowska i Radosław Ehta; 5 kilometrów najszybciej pokonali Monika Korzeniowska i Tomasz Szady.

Dziewiąta edycja Ogólnopolskich Spotkań Profesjonalnych Teatrów Amatorskich zgromadziła artystów z Lublina, Warszawy, Krakowa, Rzeszowa, Bytomia i Ludwina. Spektakle można było oglądać w dniach 17–19 listopada na deskach Chełmskiego Domu Kultury.

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Chełmie obchodził jubileusz 60-lecia istnienia.

IX Konferencja „Skuteczne nauczanie. Moduł: wyzwania współczesnej szkoły – AI, doświadczenie migracji, problemy rozwojowe” w Bibliotece Pedagogicznej.

W Chełmskiej Bibliotece Publicznej wystawa prac plastycznych łączącej grupę Plama; spotkanie autorskie z prezydentem RP Aleksandrem Kwaśniewskim; wykład Natalii Jędruszczak *Co kryją krypty w kościele na Górcze?*; promocja tomiku poetyckiego Urszuli Bydlińskiej *Zabłądziłam* połączona z wystawą fotografii jej autorstwa i minirecitaliem Marka Miszczuka.

W Żółtańcach, w prywatnym domu Beaty i Damiana, tym razem odbył się spektakl domowy – monodram Hanka Bondarenko *Moje ciało jest moje od wczoraj*.

Podjęta przez Urząd Miasta decyzja o udzieleniu zgody na powstanie magazynu odpadów przy ul. Chemicznej wzbudziła sprzeciw mieszkańców. Na nadzwyczajnym posiedzeniu Komisji Rodziny, Zdrowia i Ochrony Środowiska Rady Miasta Chełm na pytania odpowiadała współwłaścicielka firmy Kalem s.c.

Kampania społeczna „Dotykam=Wygrywam” realizowana w Chełmie przez markę Lady Marion cieszyła się sporym powodzeniem. Panie oddały ponad 500 biustonoszy, pieniądze z ich recyklingu wesprą walkę z rakiem piersi.

Zmarł ks. płk SG Adam Weremijewicz, Prawosławny Dziekan Straży Granicznej. W latach 2012–2018 był wikariuszem parafii prawosławnej św. Jana Teologa w Chełmie oraz dziekanem okręgu chełmskiego.

Samochodowy Rajd Niepodległości organizowany przez Automobilklub Chełmski odbył się już po raz 23.

GRUDZIEŃ

Na terenie kompleksu wojskowego chełmskiego garnizonu rozpoczęto budowę myjni i czterech budynków garażowych dla ponad 100 pojazdów kołowych i gąsienicowych.

Bartek Kazimierzczak, dyrektor Chełmskiego Domu Kultury, muzyk i bard, zdobył Grand Prix 40. Międzynarodowego Festiwalu Bardów OPPA w Warszawie, nagrodę Kryształowego Kamertonu przyznaną przez Związek Polskich Autorów i Kompozytorów ZAKR oraz jedną z pięciu nagród Muzeum Polskiej Piosenki w Opolu.

Projekt powstania w Chełmie Centrum Prawdy i Pojednania im. Lecha Kaczyńskiego oraz Muzeum Ofiar Rzezi Wołyńskiej wywołał w mieście niemałe poruszenie zarówno ze wzglę-

du na koszty budowy i późniejszego utrzymania prestiżowej inwestycji, jak i na konieczność opuszczenia dotychczasowej lokalizacji Zespołu Szkół Społecznych. Projekt wzbudza także kontrowersje ze względu na skojarzenia polityczne. Prezydent Banaszek zareagował w mediach na wypowiedź prof. Jana Hartmana, niepochlebnie wyrażającego się o chełmianach i władzach miasta w kontekście powstania muzeum.

Prokuratura lubelska przygotowała oskarżenia dla 16 rosyjskich szpiegów. Śledczy ustalili, że grupa rozpoczęła działalność w styczniu 2023 roku na terenie Białej Podlaskiej, Chełma, Medyki, Przemyśla, Rzeszowa i Warszawy.

Mimo kroków podjętych przez władze miasta mieszkańcom osiedla Dyrekcyjna, Rejowiecka, Okszów, Rampa Brzeska wciąż dokucza unoszący się w powietrzu odór.

Posel Krzysztof Grabczuk został wiceprzewodniczącym Sejmowej Komisji Kultury Fizycznej Sportu i Turystyki.

Akcja charytatywna kibiców Chełmianki „Biało-zielony Mikołaj” przyniosła ponad 30 000 zł przeznaczonych na wspieranie osób potrzebujących z naszego regionu.

Zakończyła się 13. edycja ogólnopolskich warsztatów programistycznych „Koduj z Gigantami”. W prawie 100 polskich miastach uczestniczyło w zajęciach ponad 30 tysięcy dzieci i młodzieży. Jednym z miast biorących udział w projekcie był także Chełm.

Julia Szeremeta, wychowanka II LO w Chełmie i MKS Olimp Chełm, obecnie w klubie Paco Lublin, zdobyła złoty medal podczas Młodzieżowych Mistrzostw Europy U22 w czarnogórskiej Budvie.

Prezydent Banaszek i dyrektor ds. technicznych firmy Sarinż Piotr Szydłowski podpisali umowę na realizację dużego zadania inwestycyjnego zakładającego budowę oraz modernizację infrastruktury umożliwiającej stworzenie warunków i rozwoju terminala intermodalnego w Chełmie. Inwestycja opiewa na 250 mln zł, z czego niemal 200 mln stanowi dofinansowanie z rządowego Programu Inwestycji Strategicznych z przeznaczeniem na rozwój stref ekonomicznych.

W Chełmskiej Bibliotece Publicznej odbyła się premiera chełmskiej edycji gry Monopoly. W konferencji prasowej wziął udział prezydent Banaszek i przedstawiciele producenta – firmy Winning Movers. Później odbyła się gra miejska oparta na scenariuszu chełmskiej Monopoly, w której wzięło udział kilkanaście grup graczy.

Badania dendrologiczne metodą VTA oraz tomografem dźwiękowym wykazały, że będący pomnikiem przyrody ajlant gruczołowaty, rosnący na pl. Łuczковского, jest w złym stanie fitosanitarnym (wypróchnienie u podstawy pnia i znaczne ubytki w strefie korzeniowej).

Po zakończeniu rewitalizacji pl. Łuczковского UM Chełm wprowadził ograniczenia w ruchu. Na obu końcach placu stanęły elektronicznie wysuwane zapory oraz betonowe donice niedopuszczające do wjazdu pojazdów. Zmiany objęły także sąsiadujące z placem uliczki.

W Bibliotece Pedagogicznej wystawa malarstwa Moniki Wolszczak *20 lat z Pasją w drodze*.

Na pl. Łuczковского otwarto darmowe lodowisko, a także odbył się Jarmark Świąteczny, organizowany przez spółkę Chełmski Park Wodny i Targowiska Miejskie. Miała tam także miejsce 15. edycja Wigilii Wszystkich Chełmian – plenerowe spotkanie z życzeniami i poczęstunkiem.

Chełm otrzymał dotację z rządowego programu „Rozświetlamy Polskę” na wymianę oświetlenia drogowego na energooszczędne. Dotacja wyniosła 4 mln zł, całkowity koszt wymiany to 5 mln zł.

W Chełmskiej Bibliotece Publicznej spotkanie z Krzysztofem Kołtunem, który opowiadał o zwyczajach bożonarodzeniowych na Wołyniu i Nadbużu. W bibliotece można było spotkać także Pana Poetę – bajkopisarza i animatora dla dzieci, który postanowił ukryć się za takim pseudonimem.

Filip Zawadzki, Maciej Ogrodnik, Michał Fornal i Oskar Ratajczak z sekcji kickboxingu MKS Olimp Chełm przywieźli cztery złote i trzy srebrne medale z turnieju European Cup XV Mazovia Open International w Piasecznie.

Rada Miasta Chełm przyjęła budżet na 2024 rok. Deficyt wyniesie 57,6 mln zł, na inwestycje przeznaczono ponad 300 mln zł.

Lubelska Fundacja Wolności uhonorowała najaktywniejszych radnych tej kadencji. Statuetki od fundacji otrzymali Irena Machowicz, Longin Bożeński, Mariusz Kowalczyk.

W Miejskiej Hali Sportowej odbył się turniej piłki nożnej zorganizowany z okazji 20-lecia istnienia Uczniowskiego Klubu Sportowego Niedźwiadek Chełm.

W Państwowej Szkole Muzycznej I i II Stopnia w Chełmie odbył się koncert zespołu Falochron w składzie: Grzegorz Sykuła, Michał Słomiński, Aleksandra Buczek i Mateusz Poterewicz.

W Chełmskim Domu Kultury w grudniu można było obejrzeć spektakl *Przesyłka z zaświatów*; stand-up Tomasza Karolaka; koncert Czerwonych Gitar; stand-up Abelarda Gیزی; spektakl *Dogadzaj mojej żonie*; wystawa prac członków obchodzącej 20-lecie istnienia pracowni twórczej Alternatywa; koncert uczniów Chełmskiej Szkoły Rocka *Show must go on!*; koncert charytatywny akcji „Pomóż dzieciom przetrwać zimę”; koncert kolęd w wykonaniu zespołu Enej; konferencja „wspólne przestrzenie” z wirtualnym udziałem Anny Dymnej.

Miejski sylwester na pl. Łuczkowskiego kosztował 250 tys. zł. Chełmianie mogli bawić się do muzyki zespołu Kombi Grzegorza Skawińskiego, Arek Braxton i DJ Arex.

JOLANTA SKWARCZEWSKA

AUTOR:

Jolanta Skwarczewska – starszy kustosz, Dział Zbiorów Regionalnych i Czytelnia Chełmskiej Biblioteki Publicznej im. M.P. Orsetti w Chełmie.